

VILE, THOMAS HENRY (1882 - 1958), chwaraewr rygbi

Enw: Thomas Henry Vile
Dyddiad geni: 1882
Dyddiad marw: 1958
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: chwaraewr rygbi
Maes gweithgaredd: Chwaraeon a Gweithgareddau Hamdden
Awdur: Gareth W. Williams

Ganwyd 6 Medi 1882 yng Nghasnewydd, Mynwy. Cafodd yrfa hynod ym myd rygbi fel chwaraewr (8 cap dros Gymru 1908-21), dyfarnwr (12 gêm ryngwladol 1923-28) a gweinyddwr (llywydd Undeb Rygbi Cymru 1955-56). Yr oedd ei rawd fel chwaraewr yn hir i'w ryfeddu. Cafodd ei gyfle cyntaf gyda chlwb Casnewydd fel aelod o'r trydydd tîm yn 1900. Erbyn 1902 yr oedd yn fewnwr y tîm cyntaf. Yn 1904 aeth ar daith gyda'r tîm Prydeinig i Awstralia a Seland Newydd. Oherwydd presenoldeb **Richard M.** ('**Dickie** ') **Owen** yn nhîm Cymru, bu rhaid iddo aros tan 1908 cyn ennill ei gap cyntaf. Gwnaed yn gapten clwb Casnewydd yn 1909, a datblygodd y bartneriaeth rhyngddo ef a Walter Martin yn un o'r disgleiriaf erioed. Yr oedd ganddo feddwl tactegol miniog. Llywiodd Gasnewydd i'w buddugoliaeth hanesyddol (9-3) dros Dde Affrica yn 1912. Er mawr syndod iddo ef a phawb arall, galwyd ef yn ôl i fod yn gapten tîm Cymru yn 1921, yn 37 oed. Cafodd yrfa nodedig fel milwr, gŵr busnes a gweinyddwr cymdeithasol. Bu'n Uchel-Siryf sir Fynwy yn 1944. Bu farw 30 Tachwedd 1958 yng Nghasnewydd.

Awdur

Yr Athro Gareth W. Williams

Ffynonellau

W. J. T. Collins, *Rugby Recollections* (1948) (1948)
South Wales Argus, a *Western Mail*, 1 Rhagfyr 1958
The Times, 2 Rhagfyr 1958

Dolenni Ychwanegol

VIAF: 173030544
Wikidata: Q7819968

Dyddiad cyhoeddi: 1997

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

PDF Argraffu Cyfeirnod

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n tudalen codi arian am ragor o wybodaeth.

frannu

Arddull APA

x

Williams, G. W., (1997). VILE, THOMAS HENRY (1882 - 1958), chwaraewr rygbi. Y *Bywgraffiadur Cymreig*. Adferwyd 14 Awst 2024, o <https://bywgraffiadur.cymru/article/c4-VILE-HEN-1882>

Copy

Preifatrwydd a Chwcis
Hawlfraint
Y Prosiect
Cymorth
Cysylltu

LGC
NLW

LLYFRGEL
THE NATION

Ysgrifeddiadau
Llywodraeth Cymru
Copied by
Welsh Government